

27. september 2022

EM2022/7

Forslag for Finanslov for 2023

(Naalakkersuisoq for finanser og ligestilling)

Vi takker for Naalakkersuisut forslag til finanslov for 2023, og efter grundig gennemgang har vi følgende bemærkninger.

I Siumut mener vi, at budskabet om forsigtighed og stram kurs er på sin plads, og hvis budskabet skal realiseres, kræver vi af Naalakkersuisut, at vore beslutninger i Inatsisartut skal munde ud i konkrete tiltag og samtidig undgå nødløsninger.

Vi vil ligeledes acceptere uforudsete konsekvenser for denne forsigtige og stramme kurs, for vi skal være forsigtige med at komme til at lave her og nu løsninger uden at løse problemerne. Jeg vil komme ind på dette senere i Siumuts bemærkninger.

I de senere år er der sket ting, som vi i Grønland ikke har en indflydelse på.

Vi har måttet tilpasse vort liv til corona, og vi skal vænne os til et mere normalt liv. Og vi bliver stadig usikre, hver gang nogen er småforkølet. Jeg håber, at en af spådommene ikke bliver til virkelighed, nemlig at influenzaen kommer tilbage kraftigere end før med alvorlige sygdomsforløb, så vi må stadig udvise forsigtighed og følge myndighedernes anvisninger om eventuel nye vaccinationer.

Det er ikke kun covid-19's konsekvenser for vor sundhed, vi døjer med, for den har haft alvorlige konsekvenser for et af vore udviklingserhverv, turismen. I sommer er der kommet mange turister til landet, heldigvis.

Hvis erhvervet skal udvikle sig positivt, skal vi sikre, at den økonomiske gevinst af erhvervet kommer landets befolkning til gode. Sommerens kaotiske tilstande i trafikken er noget af det, vi skal finde løsning på, for flere turister skal ikke gå ud over lokalbefolkningens rejsemuligheder. Det er vigtigt at huske på, at serviceaftaler er til for at løse lokalbefolkningens befording, og hvis det ikke længere er tilfældet, så vi finde en løsning. Vi vil i Siumut komme med vort bidrag til dette. Og så længe vort sundhedsvæsen halter, skal lokalbefolkningen ikke nedprioriteres for at servicere udefrakommende, for vor skat skal ikke bruges af turister gratis.

Når vi taler om turismen og trafikale forhold, er det mærkeligt at tænke på, at vort trafiksystem ude på kysten er tilrettelagt på en måde, så den kommer befolkningen til gode gennem serviceaftaler, men den kommer også turisterne til gode. Vi har betalt for serviceaftaler, så de kan gå på opdagelse i vort land på vores bekostning.

Vi mener i Siumut, at krydstogtskibene skal betale en større andel til landskassen. Vi glæder os derfor til at drøfte løsninger på dette område.

Vi skal drøfte turismens tilsigtede og utilsigtede konsekvenser åbent, og vi i Siumut er klar til at arbejde med den nye lov, som skal munde ud i større økonomisk gevinst. For vi har brug for pengene, hvis vi skal have råd til fremtidens opgaver.

Vi har set, hvor meget omverdenen kan påvirke vor dagligdag, da Rusland angreb Ukraine. Vi følger med i inflationen og dens følger. Selvom der er gjort foranstaltninger for at imødegå store prisstigninger, har vi ikke garanti for, at vi vil kunne fortsætte med det. Når de aftalte priser på eksempelvis på brændstof udløber ved udgangen af 2023, kan dette medføre, at brændstofpriserne bliver meget høje. Hvis det bliver tilfældet, vil det have store konsekvenser for vort liv, erhverv, rejsemuligheder, i det hele taget alt i vort liv. Vi skal allerede nu planlægge, hvordan vi får råd til at hjælpe de mindre bemidlede og mellemindkomstgruppen, der i forvejen har det svært. Hvis man skal lette hverdagen for den, skal vi allerede nu tage skridt til det.

Til trods for de udefrakommende påvirkninger, finder vi i Siumut det vigtigt, at vor land skal udvikles på følgende vilkår:

- At skabe et homogent, aktivt og livskraftigt samfund, hvis borgere er deres ansvarlighed som ét samfund bevidst.
- At skabe Vores samfund, som gennem ansvarsfuld udnyttelse af Vort Lands egne ressourcer, samt gennem nødvendige tilførsler udefra formår, at stå på egne ben.
- At skabe Vort velfærdssamfund ud fra lige vilkår og som giver lige muligheder for alle.
- At skabe et samfund i Vort Land igennem ligestilling uanset fødested, køn eller religion.
- At skabe et samfund som er økonomisk og politisk uafhængigt.
- At styrke en åben og demokratisk ledelse i Vort Land.
- At give borgere i Vort samfund de bedste muligheder for, at udvikle sig med ansvarlighed, sundhed og frihed som de bærende værdier.
- At man ud fra bæredygtigheds principper bevarer miljøet og de levende ressourcer i Vort Land.
- At skabe Vort samfund ud fra et uddannelsessystem, der internationalt set er konkurrencedygtigt.
- At værne om menneskerettighederne i Vort Land.

Vi vil fortsætte med at arbejde for at finde forbedringer i forlaget til finanslov for 2023.

Vi har i Siumut bemærket, at afsatte midler for at udvikle fiskeriet i det kystnære fiskeri ikke rækker til at dække behovet. Før årets udgang er pengene brugt op. Derfor ønsker vi, at midlerne til at støtten til genstart af fiskeriet skal forhøjes betydeligt, ligesom Naalakkersuisut har i sinde at gøre for at fremme fåreavlen.

I Siumut er vi heller ikke enige i, at støtte til rådgivning af fiskere og fangere fjernes. Tværtimod finder vi det meget vigtigt, at det vigtigste erhverv, fiskeri og fangst, som skaber de største indtægter til landet, styrkes.

På denne måde vil vi gerne finde måder til at finansiere reoveringen af de nedslitte havne i landet.

Siumut har bemærket, at alle partierne i salen vil være med til at forbedre de ældres økonomi betragteligt. Vi skal huske på, at pensionister har bidraget til samfundet hele deres arbejdsliv, for at vi yngre skal have bedre forhold, og derfor skal vi sikre deres forhold. I Siumut mener vi, at de mange ældre gerne vil fortsætte med at arbejde men afholder sig fra det på grund af skattemæssige forhold og lignende, og det må vi løse, for vi har brug for flere hænder.

I Siumut vil vi arbejde for konkrete reformer på skatteområdet. Det nuværende skattesystem bør forenkles. Vi skal lave en enklere og mere hensigtsmæssig skattelovgivning, så de midre bemidlede og mellemindkomstgrupperne mærker en forbedring – og mindske ulighed i levevilkårene.

Det er blevet spået, at fremtidige indtægter vil blive betydeligt mindre end udgifterne. En af grundene dertil er, at de ældre bliver flere, heldigvis for det, hvor de voksne bliver flere.

Derfor er det nødvendigt at skabe nye erhverv i fremtiden. Vi ved, at der er muligheder i minedrift og i turismen. Vi skal ikke fastfryse nuværende erhverv. Vi skal have mod til at udvikle og fremme den og foretage nødvendige ændringer.

Vi skal ikke lukke øjnene for de mange udfordringer på dag- og natrenovationsområdet mange steder. Derfor mener vi i Siumut, at alle partier og kommuner sammen bør finde holdbare løsninger.

I Siumut ønsker vi at opretholde nuværende byggeri spredt ud i hele landet. Vi vil være med til at bane vejen for, at man bygger ungdoms- og ældreboliger i tæt samarbejde med kommunerne. I Siumut glæder vi os til at drøfte nødvendigheden at sprede byggeriet ud til hele landet.

I Siumut mener vi, at landsdelene bør udvikles mere lige. Vi ser investeringer i infrastruktur som en investering i fremtiden og i udviklingen.

Vi kan ikke sidde med hænderne i skødet og vente på, at spåommene for landets udvikling går i opfyldelse. Vi skal finde finansiering til fremtidens løsninger, derfor må vi prioritere med åbne øjne for at sikre fremtiden – vi skal blive bedre til at undgå dyre nødløsninger.

Med disse ord vil vi gerne sende lovforslaget til drøftelse i udvalget før andenbehandlingen, og vi glæder os til at blive indholdt til samråd hos Naalakkersuisut og til at samarbejde.

Hans Peter Poulsen, Siumut